

ประมวลรายวิชา (Course syllabus)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 1

1. รหัสวิชา	ส 30201	รายวิชา พระพุทธศาสนา
2. จำนวน	2 ชั่วโมง/สัปดาห์	
3. สถานภาพรายวิชา	สาระเพิ่มเติม	
4. ชื่อหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
5. ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	
6. จำนวนเวลาเรียน	40 ชั่วโมง/ภาคเรียน	
7. ผู้สอน	นางสาวทิพย์รดา	เพชรรุ่ง
8. ประมวลการเรียนรายวิชา		

1) คำอธิบายรายวิชา ส 30201 พระพุทธศาสนา

ศึกษา วิเคราะห์ ลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนา หรือ แนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการศึกษาที่สมบูรณ์ ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอัสสະชิ พระกัสะ โศตรมีเถรี พระนางมัลลิกา หมอชีวกโกมารภัจจ์) พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง(พระนาคเสน-พระยามิลินท์ สมเด็จพระวันรัต(เฮง เขมจารี) พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต สุชีพ ปุญญานุภาพ ชาตก (เวสสันดรชาตก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ๔ ประกอบด้วย ทุกข์(ชั้น๕) สมุทัย (หลักธรรมในเรื่อง นิยาม ๕ และวิตก ๓) นิโรธ (ภาวนา ๔) มรรค (พละ ๕) มงคล๓๘ (สังเคราะห์บุตร สงเคราะห์ภรรยาหรือสามีสันโดษ) พุทธศาสนาสุภาชิตในเรื่อง จิตที่ฝึกดี แล้วนำสุขมาให้ บัณฑิตยอมไม่แสดงอาการขึ้นๆลงๆ คนที่ไม่ถูกนิทานไม่มีในโลก ฆ่าความโกรธได้ยอมอยู่เป็นสุข การสังคายนาพระไตรปิฎก การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี

ของครอบครัวและสังคม ศาสนพิธีเกี่ยวกับ พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน พิธีถวายสังฆทาน พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน พิธีปวารณา การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่างๆ หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญและเทศกาลสำคัญในพระพุทธศาสนา การสวดมนต์แปล แผ่เมตตา และบริหารจิตและเจริญ ปัญญาตามหลักสติปัญญา การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (คิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา คิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน) การสัมมนา และเสนอแนวทางในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา อันส่งผลถึงการพัฒนาคณะพัฒนาชาติและโลก ประวัติของศาสนาของศาสนาอื่นและหลักคำสอนพื้นฐานของศาสนาสำคัญในประเทศไทย หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการสืบค้นข้อมูลกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์ และการแก้ปัญหากระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตนำไปแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัวมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติศาสน์กษัตริย์ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัยใฝ่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทยมีจิตสาธารณะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2) มาตรฐานการเรียนรู้/ วัตถุประสงค์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญศาสนาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือหรือและศาสนาอื่นมีศรัทธาที่ถูกต้องยึดมั่นและปฏิบัติหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าหรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกฝนตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้การก่อตั้งวิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือวิเคราะห์ประวัติศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ม.4-6/4	วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
ม.4-6/5	วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
ม.4-6/12	วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์การเมืองและสันติภาพหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
ม.4-6/13	วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
ม.4-6/14	วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวกชาดกเรื่องราวและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
ม.4-6/15	วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนาพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือหรือและการเผยแผ่
ม.4-6/17	อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆโดยสังเขป
มาตรฐาน ส 1.2	เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัด	
ม.4-6/1	ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวกสมาชิกในครอบครัวและรอบข้าง
ม.4-6/2	ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธีพิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
ม.4-6/3	แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ
ม.4-6/4	วิเคราะห์หลักธรรมคตินิยมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาและเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือหรือและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
ม.4-6/5	สัมมนาและเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือหรืออันส่งผลถึงการพัฒนาคณะพัฒนาชาติและโลก

3.เนื้อหาสาระ

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหาสาระ	หมายเหตุ
1	16 – 19 พฤษภาคม 2559	ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะของศาสนา	
2	23 – 27 พฤษภาคม 2559	ศาสนาสำคัญของโลก	
3	30 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2559	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา(1)	
4	6 – 10 มิถุนายน 2559	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา(2)	
5	13 – 17 มิถุนายน 2559	พุทธประวัติ(1)	
ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เนื้อหาสาระ	หมายเหตุ
6	20 – 24 มิถุนายน 2559	พุทธประวัติ(2)	
7	27 มิถุนายน – กรกฎาคม 2559	ชาดก(1)	
8	4 – 8 กรกฎาคม 2559	ชาดก(2)	
9	11 – 15 กรกฎาคม 2559	พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง	
10	21 – 22 กรกฎาคม 2559	สอบกลางภาคภาคเรียนที่ 1	
11	25 – 29 กรกฎาคม 2559	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา:อริยสัจ 4 (1)	
12	1 – 5 สิงหาคม 2559	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา:อริยสัจ 4 (2)	
13	8 – 11 สิงหาคม 2559	พระไตรปิฎก พุทธศาสนสุภาษิต	
14	15 – 19 สิงหาคม 2559	หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ	
15	22 – 26 สิงหาคม 2559	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	

16	29 – 2 กันยายน 2559	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	
17	5 – 9 กันยายน 2559	เศรษฐกิจพอเพียงกับแนวทางการดำรงชีวิต	
18	12 – 16 กันยายน 2559	สอบปลายภาคเรียนที่ 2	

4) วิธีการจัดการเรียนการสอน

☒ บรรยาย	☐ อภิปราย
☒ ปฏิบัติการกลุ่ม	☐ ปฏิบัติการเดี่ยว
☒ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	☐ สาธิต
☐ เทคนิคจิกซอว์	☐ อื่นๆ.....

5) สื่อการเรียนการสอน

☐ ใบความรู้	☐ แบบฝึกทักษะ
☐ เทปบันทึกเสียง	☐ แผ่นโปร่งใส
☐ บัตรคำ	☐ บทเรียนสำเร็จรูป
☒ แบบฝึกหัด	☐ แผนภูมิ
☐ แผนภาพ	☐ CAI
☒ VCD	☒ VDO
☒ อื่นๆ (Power Point)	

6) การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด
2. ประเมินผลจากการสอบวิชาพิเศษ ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

7) หนังสือประกอบการเรียน [✓] มี [ ] ไม่มี

8) หนังสืออ่านประกอบ / สื่อประกอบการเรียน

- 1.เอกสารใบความรู้
- 2.ใบงาน
- 3.แบบทดสอบ
- 4.อื่นๆ.....

9) แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา 4 ชั้นม.4-6 สำนักพิมพ์เอมพันธ์
2. ห้องสมุด
3. อินเทอร์เน็ต